Stockholms läns landsting

30

Motion 2016:37 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting

LS 2016-1406

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-04-04

LS 2016-1406

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:37 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Tomas Eriksson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget inrättar en ny upphandlingsorganisation.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingsstyrelsen instämmer i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande och vill tillägga följande.

Tomas Eriksson m.fl. har skrivit en motion om hur Stockholms läns landstings upphandlingsarbete kan bli bättre. Landstingsstyrelsen välkomnar att arbetet mot att SLL ska bli Sveriges bästa offentliga upphandlare engagerar och att förslag lämnas på hur målet kan uppnås.

Precis som framgår av motionen består arbetet med att utveckla Stockholms läns landstings upphandlings-/inköpsarbete av flera delar. Grunden är naturligtvis att upphandlingar ska genomföras i enlighet med den gällande lagstiftningen, men utöver det ska kravställningarna i upphandlingar vara utformade så att verksamheterna får de varor och tjänster som de behöver för att på bästa sätt kunna tillgodose stockholmarnas behov av sjukvård och kollektivtrafik.

I detta ligger också att upphandlingsarbetet aldrig får bli ett fristående arbetsmoment som bara aktualiseras när befintligt avtal är på väg att löpa ut. Det måste istället vara en process som också inkluderar

avtalsuppföljning och erfarenhetsåterföring inför upphandling av nästa avtal. Det övergripande syftet ska vara att skapa bästa möjliga förutsättningar för att kunna erbjuda patienter och resenärer den bästa sjukvården och kollektivtrafiken.

I motionens fem att-satser föreslås landstingsfullmäktige besluta om specifika åtgärder för att förbättra SLLs upphandlingsarbete.

Såväl landstingsstyrelsen som landstingsfullmäktige har det senaste året fattat beslut om målsättningar för landstingets upphandlingar och åtgärder för att nå dessa.

I Stockholms läns landstings Mål och budget 2018 slås målsättningen fast att SLL ska vara Sveriges bästa offentliga upphandlare 2020. Med detta menas inte bara att landstinget ska ha ordning och reda i upphandlingsförfarandena och genomföra dem i enlighet med regelverken, utan också att upphandlingar ska genomföras med största möjliga hänsyn till stockholmarnas skattekronor. Stockholmarna ska få bästa möjliga kvalitet till bästa möjliga pris. Landstinget ska både göra rätt och göra goda affärer.

För ett år sedan uppdrogs åt landstingsdirektören, att inom ramen för arbetet med ett effektivare landsting, genomföra en översyn av landstingets upphandlingspolicy för att säkerställa att den är tydlig, liksom organisationen av och uppgiftsfördelningen inom upphandlingsområdet. I uppdraget ingår också att det ska finnas adekvat systemstöd för, och kompetens i upphandlingsfrågor.

För att förbättra landstingets inköp har en ny policy för inköp för Stockholms läns landsting arbetats fram. Förändringen av namnet från upphandling till inköp har gjorts för att tydliggöra en förflyttning där inköp är ett bredare perspektiv som inbegriper såväl strategiskt arbete som analys och planering, upphandling, avrop, uppföljning och erfarenhetsåterföring. Alla dessa aspekter är väsentligen förstärkta i förslaget till ny inköpspolicy. Av policyn framgår vidare att allt inköpsarbete ska vara kategoristyrt och att landstingsfullmäktige kan besluta att ett specifikt varu- eller tjänsteområde ska upphandlas samordnat för samtliga nämnder och bolag.

Som ett led i förstärkningen av inköps/upphandlingsorganisationen har beslutats att inrätta en ny tjänst för en inköpsdirektör, vars uppgift är att leda arbetet med att förbättra landstingets ledning, styrning och uppföljning inom hela inköpsprocessen.

Ett av förslagen i motionen är att det snarast ska införas en gemensam varuförsörjningsstrategi för hela landstinget. Landstingsstyrelsen instämmer i vad motionärerna skriver om att det är en möjlighet för landstinget att bland annat sänka kostnader. För närvarande bedrivs ett projekt i landstinget som ska resultera i en gemensam försörjningsstrategi för vårdkoncernen med syftet att harmonisera och effektivisera flöden och kostnader.

Vad gäller motionens att-sats fyra vill landstingsstyrelsen understryka att det redan idag är otillåtet att upphandla i strid med lagen. Som ett led i att skärpa kontrollen av att lagen, och landstingets avtal, följs, uppmanade landstingsstyrelsen våren 2017 varje nämnd och styrelse att ha en vaktpost, som har ett särskilt uppdrag att se till att beslut om att direktupphandla fattas i enlighet med gällande regelverk. Vaktposter tillsätts även på landstingets bolag.

Vaktposterna får en samlad bild av respektive verksamhets upphandlingsarbete och förbättringsområden. Genom att med jämna mellanrum samla gruppen med vaktposter ges dessutom möjlighet till erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling i frågorna. Arbetet för att stävja s k vilda inköp pågår således och vaktposternas arbete kommer följas upp av landstingsstyrelsen.

Med det ovan beskrivna är det landstingsstyrelsens bedömning att förslagen i motionen ingår i det uppdrag som landstingsdirektören har att utreda och återrapportera till landstingsstyrelsen. Denna uppfattning delas också av de nämnder och andra organ inom landstinget som yttrat sig över motionen och som nu är i full färd att bedriva utvecklingsarbetet för att återkomma med förslag.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 18 september 2017
Motion 2016:37
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 29 augusti 2017
med MP-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 8 augusti 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017
med MP- och V-ledamöternas muntliga reservation
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 17 maj 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes styrelses protokollsutdrag den 31 maj 2017

Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 25 januari 2017
Karolinska Universitetssjukhusets yttrande den 20 juni 2017

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2018-01-08
LS 2016-1406

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Motion 2016:37 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Tomas Eriksson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget inrättar en ny upphandlingsorganisation.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2018
Motion 2016:37
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 29 augusti 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 8 augusti 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 20 juni 2017
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 17 maj 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes styrelses protokollsutdrag den 31 maj 2017
Stockholms läns sjukvårdsområdes beslutsunderlag den 17 maj 2017 inklusive förslag till yttrande den 25 januari 2017
Karolinska Universitetssjukhusets yttrande den 20 juni 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige ska fatta beslut om att inrätta en ny upphandlingsorganisation i landstinget. Syftet är bland annat att minska landstingets kostnader och att säkra en förbättrad uppföljning av de kvalitetskrav som ställs vid upphandlingar.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad mot bakgrund av det utvecklingsarbete som för närvarande pågår i landstinget inom ramen för olika uppdrag från landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen.

Bakgrund
Tomas Eriksson m.fl. (MP) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att landstinget inrättar en ny upphandlingsorganisation. Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige beslutar följande:

- att Stockholms läns landsting snarast inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela landstinget
- att Stockholms läns landsting snarast inför en landstingsgemensam upphandlingsorganisation
- att Stockholms läns landsting säkerställer att verksamheter ersätts för produktionsbortfall i samband med framtagande av kravspecifikationer för nya upphandlingar
- att Stockholms läns landsting tar bort möjligheten till så kallade vilda inköp i likhet med andra landsting i Sverige
- att Stockholms läns landsting avsätter ytterligare 10 miljoner kronor för att förbättra SLL Upphandlings möjligheter att genomföra uppföljning av genomförda avtal.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde och Karolinska Universitetssjukhuset.

Överväganden
Förvaltningen framhåller att landstingsfullmäktige i SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, slår fast att ordning och reda i upphandlingsförfaranden gör att landstinget kan sänka kostnader, minska administrationen och öka kvaliteten vid inköp av varor och tjänster. De flesta upphandlingar inom landstinget leder till bättre service och större kostnadseffektivitet, men det har också förekommit att avtalen inte har lett till önskat utfall. Den kritik som har riktats mot landstinget från både landstingsrevisorerna och Konkurrensverket måste, framhåller fullmäktige, tas på stort allvar. Fullmäktige betonar att det är oacceptabelt att lagar och regler inte efterlevs inom landstinget. Länsinvånarnas skattepengar ska inte gå till att betala upphandlingsskadeavgifter på grund av att avtal har ingåtts utan korrekt genomförda upphandlingar.

I SLL Mål och budget 2018 klargör fullmäktige vidare att landstingets upphandlingar ska ske i enlighet med upphandlingslagarna och med största hänsyn till länsinvånarnas skattekronor. En bättre organisation kring

landstingets upphandlingar kan minska kostnaderna och öka kvaliteten vid inköpen samt är en viktig del av arbetet med att effektivisera landstinget. Det kommer att frigöra resurser som istället kan läggas på kärnverksamhet och därmed komma resenärer och patienter till nytta. För att säkerställa detta och för att förstärka och strukturera landstingets upphandlingsorganisation har en grundlig översyn av landstingets upphandlingar och inköp påbörjats. Syftet är att säkerställa tydlighet, att organisationen och uppgiftsfördelningen inom upphandlingsområdet är effektiv, samt att det finns ett adekvat systemstöd och kompetens i upphandlingsfrågor. Eftersom landstinget har en betydande upphandlingsverksamhet är det av stor vikt att den organiseras så effektivt som möjligt, samt på ett sätt som gör att den bidrar till att landstingets olika nämnder når sina mål.

Landstingsfullmäktige sätter i SLL Mål och budget 2018 även upp målet att Stockholms läns landsting ska bli Sveriges bästa offentliga upphandlare. Landstingets upphandlingar ska ge bästa möjliga kvalitet till bästa möjliga pris för skattebetalarna. Upphandlingarna ska möjliggöra för många olika aktörer att lägga anbud så att pris och kvalitet blir så fördelaktigt som möjligt för skattebetalarna. Landstinget ska kunna upphandla smart och innovativt genom att utmana anbudsgivare att ta fram nya lösningar på produkter, tjänster och utveckling av verksamheter, till exempel genom att använda funktions- och innovationsupphandlingar. Landstinget ska noggrant följa upp sina kontrakt för att säkerställa att invånarna i Stockholms län får bästa möjliga leverans i avtalen och för att kunna dra lärdomar inför kommande upphandlingar.

Förvaltningen vill med anledning av motionen även lyfta fram att landstingsstyrelsen har gett landstingsdirektören en rad uppdrag för att säkerställa effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting, LS 2017-0180. Uppdragen innefattar bl.a. att genomföra en översyn av landstingets upphandlingspolicy för att säkerställa att den är tydlig, liksom organisationen av och uppgiftsfördelningen inom upphandlingsområdet samt att det finns ett adekvat systemstöd för, och kompetens i, upphandlingsfrågor. Landstingsdirektören har med utgångspunkt i landstingsstyrelsens uppdrag fattat beslut om ett projektarbete om effektivare inköp och upphandling i landstinget, LS 2017-0513. Landstingsstyrelsen har vidare den 30 maj 2017 beslutat att uppdra åt landstingsdirektören att i översynen av landstingets upphandlingsverksamhet ta fram förslag på hur besluten om direktupphandlingar kan samlas hos en person per nämnd, LS 2016-1602.

Förvaltningen framhåller att landstingsfullmäktige i SLL Mål och budget 2017, LS 2016-0257, slår fast att implementering av ett kategoristyrt arbetssätt och prioritering av relevanta, känsliga och kostnadsdrivande områden ska prioriteras under 2017. En kategoristyrd organisation med specialiserade medarbetare som jobbar mot samma mål förbättrar synligheten av inköp och avtal, samt även efterlevnaden av lagar och styrdokument. Effektiv kategoristyrning optimerar förutsättningarna för goda affärer och uppföljning av dessa. Förutsättningarna för implementering av kategoristyrning är en del av den översyn av landstingets upphandlingar och inköp som nu genomförs.

Utifrån landstingsfullmäktiges ställningstaganden i SLL Mål och budget 2017 och 2018, samt landstingsstyrelsens uppdrag till landstingsdirektören om ett effektivare landsting, har förvaltningen utarbetat ett förslag till ny inköpspolicy att gälla för landstingets nämnder och bolag, LS 2017-1198. Policyförslaget remissbehandlas under inledningen av 2018 och landstingsfullmäktige väntas besluta om den nya policyn vid sitt sammanträde den 8 maj 2018. Den ersätter då landstingets nu gällande upphandlingspolicy, LS 1102-0181.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad mot bakgrund av det utvecklingsarbete som för närvarande pågår inom landstinget efter olika uppdrag från landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

Beslutsexpediering:
Akt
Trafiknämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, SLSO, Karolinska Universitetssjukhuset, Landstingsdirektörens stab
Godkänd av Malin Frenning, 2018-01-08

Stockholms läns landsting

miljöpartiet de gröna

MOTION

2016-11-15

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 15
Dnr LS 2016-1406

2016:37

Motion av Tomas Eriksson (MP) m fl. ang. ny upphandlingsorganisation i SLL

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största upphandlare. Mängden varor och utrustning som landstinget upphandlar varje år uppgår till 5 miljarder. Räknas medicintekniskt utrustning in blir summan ännu högre. Trots att landstinget därmed borde vara van vid att genomföra stora upphandlingar ser vi idag att vi varken får bättre pris eller bättre kvalitet i våra upphandlingar än landsting med betydligt mindre resurser. Detta beror på stora brister i Stockholms läns landstings organisation för upphandling. Bakgrunden till skandalen med Onemed har sin bakgrund i dessa brister. I samband med Onemed avslöjandet har det även framkommit att landstinget i flera fall använder sig av upphandlade konsulter för att genomföra upphandlingar trots att vi har flera egna upphandlingsorganisationer.

Landstingets upphandling och varuförsörjning består av fem områden, kravställande, upphandling, inköp, distribution och uppföljning. Trots att effektiva upphandlingar idag är ett utpekat strategiskt område när det gäller att hålla nere kostnadsökningstakten i verksamheten har allt för lite gjorts. Miljöpartiet föreslår därför 5 åtgärder för att komma till rätta med problemen.

1. Inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela SLL
Att införa en strategi som redogör för hur landstinget ska jobba med att sänka kostnader och öka kvalitén i sina upphandlingar och inköp har pratats om länge men inte genomförts. Det är dags att landstinget nu går från ord till handling i denna fråga.

2. Inför en samlad upphandlingsorganisation för hela SLL och minimera användandet av externa konsulter
Tyvärr finns det idag en stark decentraliserad kultur kvar i landstinget där varje sjukhus sitter på sina egna upphandlingsavdelningar och där bara en mindre del av upphandlingarna samordnas inom hela landstinget. Politiskt fattade beslut om ökad samordning förhalas eller genomförs inte alls på grund av motstånd inom verksamheterna. Framför allt innebär detta problem när det kommer till köp av medicinteknisk utrustning. Resultatet blir att viss utrustning inte används fullt ut eftersom varje verksamhet sitter på egen utrustning istället för att samordna verksamhet och inköp.

En annan konsekvens av den decentraliserade organisationen är att de lokala uppköparna sällan får möjlighet att specialisera sig på inköp inom ett område då de måste arbeta med flera olika områden inom sjukhusens verksamhet. En sammanhållen organisation skulle ge större möjlighet för upphandlare att fördjupa sig och därmed göra upphandlingar av bättre kvalitet. Med en samlad upphandlingsorganisation bör även behovet av konsulter kunna minimeras.

3. Förbättrat kravställande vid upphandlingar

När samordnade upphandlingar ska genomföras inom Stockholms läns landsting hämtas experter från de olika verksamheterna, de ska tala om för upphandlarna vilka egenskaper produkten behöver ha för att fylla deras behov. Ett stort problem idag är att dessa experter också behövs varje dag i verksamheten då det handlar om kirurger, läkare, sjuksköterskor mm. Att ta en sådan person ur tjänst en eller flera dagar för att stödja arbetet med att utforma en ny kravspecifikation är förenat med ett ansenligt produktionsbortfall som verksamheten inte ersätts för. Konsekvensen blir att verksamheterna drar sig för att skicka dessa personer till olika expertgrupper, vilket leder till sämre kravspecifikationer och därmed att upphandlade produkter inte fyller verksamheternas behov. Det är därför viktigt att kompensera verksamheterna för produktionsbortfall när centrala personer deltar i arbetet med att ta fram kravspecifikationer.

4: Minska mängden inköp utanför upphandlade avtal och minska antalet upphandlade produkter

Att flera verksamheter köper material utanför upphandlade avtal är problematiskt. Landstingets distributör av varor, Medicarrier, bedömer att ca 65 procent av alla varor i Stockholms läns landsting köps hos dem, resten är så kallade "vilda inköp", det vill säga köp av annan leverantör utanför gjorda upphandlingar. I andra landsting är detta inte alls ett problem då det inte är tillåtet att köpa produkter utanför avtal.

En ytterligare konsekvens av den bristande samordningen av upphandlingar är att antalet varianter av produkter i Medicarriers sortiment växer i princip exponentiellt för varje år. Idag finns det exempelvis möjlighet för landstingets inköpare att välja mellan 73 olika sorters almanackor, ett annat exempel är att antalet hygienartiklar mer än fördubblades under 2015. För att kunna få upp volymer och därmed minska kostnaderna behöver produktutbudet standardiseras och samordnas. Ett exempel på sjukhus där de jobbat aktivt med detta är Södersjukhuset. De genomförde en systematisk genomgång av alla köp utöver upphandlade avtal. Genom att flytta produkter från icke upphandlade varor till upphandlade varor sparades 6 927 798 kr. Det motsvarar lönen för ca 13 sjuksköterskor.

5: Förbättrad uppföljning

Trots den stora summa pengar som läggs på inköp av varor och produkter inom landstinget så läggs mycket lite pengar på uppföljning kring om de varor som köps in verkligen håller den kvalitet eller möter de krav som specificerades vid upphandlingen. Ytterligare resurser behöver därför skjutas till för att förbättra kravställandet.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att Stockholm läns landsting snarast inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela Stockholms läns landsting

att Stockholms läns landsting snarast inför en landstingsgemensam upphandlingsorganisation

att Stockholms läns landsting säkerställer att verksamheter ersätts för produktionsbortfall i samband med framtagande av kravspecifikationer för nya upphandlingar

att Stockholms läns landsting tar bort möjligheten till så kallade vilda inköp i likhet med andra landsting i Sverige

att Stockholms läns landsting avsätter ytterligare 10 miljoner kr för att förbättra SLLs upphandlings möjligheter att genomföra uppföljning av genomförda avtal

Tomas Eriksson

Susanne Nordling

Malin Karlsson

~~Sabina Edelman~~

Thomas Bengtsson

Shadi Larsson

Sahir Drammeh

Malin Fijen Pacsay

KARIN MICHAL

Marie-Helena Fjällås

Vivianne Gunnarsson

Kristin Liliegvist

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

PROTOKOLLSUTDRAG 7/2017
§ 188

SAMMANTRÄDESDAG
2017-08-29

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2017-08-30

§ 188 Yttrande över motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i SLL HSN 2016-4867

Ärendebeskrivning
Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting (SLL). I motionen föreslår Tomas Eriksson med flera (MP) att Stockholms läns landsting inför en samlad varuförsörjningsstrategi, inför en landstingsgemensam upphandlingsorganisation, säkerställer att ersättning utgår för produktionsbortfall i samband med kravspecifikationsarbete, eliminerar möjligheter att genomföra så kallade vilda inköp och avsätter 10 miljoner kronor extra för förbättrad uppföljning.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-08-08
Motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i SLL

Yrkanden
1) Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Susanne Nordling (MP) yrkar bifall till motionen.

Proposition
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Deltar inte i beslutet
Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Reservationer
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Henrik Haij

Expedieras
Akten
LS-kansli

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-08-08

HSN 2016-4867

Handläggare:
Peter Ölund

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2017-08-29

Yttrande över motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i SLL

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting (SLL). I motionen föreslår Tomas Eriksson med flera (MP) att Stockholms läns landsting inför en samlad varuförsörjningsstrategi, inför en landstingsgemensam upphandlingsorganisation, säkerställer att ersättning utgår för produktionsbortfall i samband med kravspecifikationsarbete, eliminerar möjligheter att genomföra så kallade vilda inköp och avsätter 10 miljoner kronor extra för förbättrad uppföljning.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2017-08-08
Motion 2016:37 av Tomas Eriksson med flera (MP) om ny upphandlingsorganisation i SLL

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Motionärerna pekar i sin motion på ett antal utvecklingsfrågor inom upphandlingsområdet, samt lämnar förslag till lösningar.

Motionen är daterad den 15 november 2016. Sedan motionen lämnades har landstingsstyrelsen i ärendet ”Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting” (LS 2017–0180) givit landstingsdirektören i uppdrag att se över organisationen och arbetsfördelningen inom upphandlingsområdet inom landstinget.

Vidare har landstingsdirektören med utgångspunkt i det ovan nämnda uppdraget från landstingsstyrelsen fattat beslut om ett projektarbete kring ”Effektivare inköp och upphandling i landstinget” (LS 2017–0513).

Därtill kommer att landstingsstyrelsen vid sammanträde den 30 maj 2017 gav landstingsdirektören i uppdrag att ”ta fram förslag på hur besluten om direktupphandlingar kan samlas hos en person per nämnd”.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen är av den uppfattningen att en konsekvensanalys av förslagen i motionen bäst hanteras inom ramen för det ovan nämnda projektarbetet.

Förvaltningen vill i detta sammanhang framföra följande avseende ”vilda inköp”, det vill säga inköp som görs vid sidan om de upphandlade ramavtalen. Detta är redan idag otillåtet enligt SLL:s upphandlingspolicy och riktlinjer. För att säkerställa att inköp sker enligt de upphandlade ramavtalen behövs framförallt bättre uppföljning och effektivare arbetssätt, inte minst vad gäller inköp av IT- och konsulttjänster. Sedan andra halvåret 2016 finns en funktion inom förvaltningens administrativa avdelning som har ansvar för samordning av sådana inköp. Förvaltningen kommer att i det fortsatta arbetet ta lärdom av andra förvaltningar inom landstings-koncernen som har kommit längre vad gäller ett kategoristyrt arbetssätt för en rationell hantering av dessa typer av inköp.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 6/2017

Sammanträdesdatum
2017-06-20

Datum för justering: 2017-06-20

Datum för anslag: 2017-06-21

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 125

Motion (2016:37) av Tomas Eriksson (MP) m fl. om ny upphandlingsorganisation i SLL
(TN 2016-1564)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 17 maj 2017 från förvaltningschefen.

MP-ledamöterna yrkade bifall till motionen, vilket V-ledamoten anslöt sig till.

YRKANDEN
1) Bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.
2) Bifall till motionen.

Ordföranden ställde proposition på förslagen och fann att nämnden bifallit förvaltningens förslag till beslut samt avslagit yrkandet om bifall till motionen.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

RESERVATION
MP- och V-ledamöterna reserverade sig mot beslutet.

Vid protokollet

Sofia Petersson Östelius

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Projekt och upphandling
Upphandling

Ragna Forslind
08-686 1959
ragna.forslund@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-05-17

Trafiknämnden
2017-06-20, punkt 21

Ärende
TN 2016-1564

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande över motion 2016:37 av Tomas Eriksson (MP) m.fl. om ny upphandlingsorganisation i SLL

Ärendebeskrivning

Motion av Tomas Eriksson (MP) m.fl. angående ny upphandlingsorganisation LS 2016-1406 har lämnats till trafiknämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt motion av Tomas Eriksson (MP) m.fl. angående ny upphandlingsorganisation LS 2016-1406. Motionen inkom till trafikförvaltningen den 7 december 2016 TN 2016-1564.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Motionen berör huvudsakligen upphandling av varor och utrustning samt varuförsörjning inom sjukvården och trafiknämnden avgränsar sitt yttrande till motsvarande frågor inom nämndens verksamhet.

Trafiknämnden delar i allt väsentligt iakttagelserna i motionen. Flera åtgärder är redan implementerade eller påbörjade inom trafikförvaltningen för att komma till rätta med problemen.

Allmänt

Ett pilotprojekt för kategoristyrt inköp pågår inom trafikförvaltningen. I projektet analyseras alla inköp inom var och en av de kategorier som ingår i projektet. Utifrån gjorda inköp görs en analys av om det finns upphandlade avtal med de leverantörer som inköpen görs ifrån. Alla avtal som identifieras i detta arbete registreras i trafikförvaltningens avtalsdatabas för affärsavtal (TendSign) i den mån de inte tidigare ingick. I avtalsdatabasen finns möjlighet att bevaka t.ex. giltighetstider, optioner och prisjusteringar i avtalen. För inköpsbehov där det inte finns avtal görs bedömning om hur behoven ska lösas för framtiden på ett sätt som är affärsmässigt och följer upphandlingslagstiftningen. Detta ligger sedan till grund för en upphandlingsplan.

De inköpskategorier som ingår i projektet är de kategorier där det är störst risk för att behov löses med direktupphandlingar.

Projektet kategoristyrt inköp har flera syften och mål men den beskrivna delen ovan är det proaktiva sätt som trafikförvaltningen avser följa upp efterlevnaden av styrdokumenten för upphandling. Uppföljningsmodellen är grundlig och arbetsinsatsen inledningsvis stor men delvis av engångskaraktär. Att underhålla avtalsdatabasen och löpande kartlägga inköpsbehov är en betydligt mindre arbetsinsats.

Trafikförvaltningen har nyligen beslutat att arbetssättet kategoristyrt inköp ska införas permanent i trafikförvaltningen. Införandet kommer att ske successivt och kommer att bli en långsiktig och hållbar lösning som praktiskt taget eliminerar riskerna för otillåtna direktupphandlingar samtidigt som det ökar effektivitetet i inköpsprocessen.

Trafiknämnden delar bedömningen att uppföljning i syfte att ta reda på om styrdokumenten följs är viktig och vill framhålla att arbetssättet kategoristyrt inköp omhändertar detta uppföljningsbehov väl, samtidigt som arbetssättet genom sin proaktivitet förhindrar att avvikelserna uppträder igen eller att nya avvikelser uppstår. Eftersom de olika inköpskategorierna kategoriseras utifrån leverantörsmarknaden så träffar uppföljningen såväl förvaltning som projektverksamhet.

Trafiknämnden deltar även i landstingsdirektörens projekt ”Effektivare inköp och upphandling i Landstinget”. Projektet är ett led i arbetet med det uppdrag att genomföra ett omfattande program för att se över ledning och uppföljning inom Stockholms läns landsting som landstingsstyrelsen den 31 januari 2017 på initiativ av finanslandstingsrådet gav landstingsdirektören.

Motionens förslag till åtgärder

Miljöpartiet föreslår i motionen fem åtgärder som kommenteras nedan.

1. *Inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela SLL*

Trafikförvaltningens behov av varor är i huvudsak skilt från sjukvårdens bortsett från vissa behov av exempelvis kontorsmateriel och bränslen där trafikförvaltningen använder SLL:s samordnade ramavtal.

Trafikförvaltningens varubehov som är verksamhetsspecifikt behandlas inom ovan nämnda kategoriarbete där försörjningsstrategi och leverantörskonsolidering omhändertas av kategoriteamet i respektive kategoristrategi.

Samverkan kring ramavtal och upphandlingar pågår med förvaltning för utbyggd tunnelbana som är den verksamhet inom SLL som har liknande behov som trafikförvaltningen.

2. *Inför en samlad upphandlingsorganisation för hela SLL och minimera användandet av externa konsulter*.

Trafikförvaltningens upphandlingsbehov skiljer sig från de bhov som finns inom hälso- och sjukvården.

Synergieffekter finns framför allt med förvaltning för utbyggd tunnelbana, där det redan pågående upphandlingssamarbetet med fördel kan förbättras och vidareutvecklas kring gemensamma behov.

Trafikförvaltningens upphandlare/upphandlingsledare är specialiserade inom t.ex. trafikaffärer, IT, entreprenad, material och indirekta tjänster. Denna specialisering kommer att drivas ännu längre med det kategoristyrda arbetssättet där upphandlare knyts till varje inköpskategori. Trafikförvaltningen använder nästan uteslutande anställda upphandlare/upphandlingsledare. Konsultanvändning i upphandlarrollen förekommer endast i undantagsfall vid toppar i arbetsbelastningen.

3. *Förbättrat kravställande vid upphandlingar*

Trafikförvaltningen har inte samma problem med att hämta experter från verksamheten som sjukvården. Inom trafikförvaltningen är deltagande i kravställning vid upphandlingar en del av arbetsuppgiften beskriven i roller för exempelvis

avtalsförvaltare och affärsområdesansvariga. Problem kan trots det uppstå med resursbrist i vissa situationer.

Även detta problem adresseras i det kategoristyrda arbetssättet eftersom de tvärfunktionella kategoriteamen arbetar med ett kontinuerligt förbättringsarbete och utveckling av kravställning utifrån analyser av behov och erfarenhetsåterföring från tidigare och pågående affärer. Genom detta kontinuerliga utvecklingsarbete med kravställningen blir det arbetet inte lika omfattande och resurskrävande inför varje ny upphandling.

4. *Minska mängden inköp utanför upphandlade avtal och minska antalet upphandlade produkter.*

Inom trafikförvaltningen är det inte tillåtet att köpa varor och tjänster utanför avtal om det finns ett upphandlat avtal. Saknas avtal finns möjligheten att göra direktupphandlingar under direktupphandlingsgränsen så länge trafikförvaltningens samlade behov under ett kalenderår inte överstiger denna gräns. Trafikförvaltningens styrande dokument föreskriver att konkurrensutsättning ska göras även i sådana affärer. Svårigheten är för den enskilde veta om samma vara eller tjänst direktupphandlas i någon annan del av verksamheten. Detta medför att det inte är ovanligt att kategoriteamen i sin spendanalys upptäcker att direktupphandlingsgränsen på total nivå har överskridits för vissa varor eller tjänster.

Med ett kategoristyrt arbetssätt identifieras inköp som sammanlagt hamnar över direktupphandlingsgränsen. Behoven analyseras och om behov kvarstår förs behovet upp i en upphandlingsplan. Köps liknande produkter av samma leverantör eller flera olika leverantörer försöker kategoriteamen konsolidera behoven på ett sätt som minskar antalet upphandlade produkter och antalet leverantörer.

Trafikförvaltningen har integrerat systemet för spendanalys (Spendency) med avtalsdatabasen (TendSign) och kan genom att samköra uppgifter från leveratörsreskontran med avtalsdatabasen mäta hur stor avtalstäckning som trafikförvaltningen har på sina inköp. Arbetet är precis påbörjat och när ett nuläge har fastställts kommer trafikförvaltningen att kunna sätta mål och strategier för att kunna öka avtalstäckningen och på så sätt minska antalet inköp utanför avtal.

Trafikförvaltningen är i slutfasen med en utredning om att införa ett beställningssystem som ytterligare kan öka styrningen mot att handla på avtal och möjligheterna att följa upp avtalstrohet. Med ett sådant system finns möjligheter att integrera fakturahanteringssystem som möjliggör en effektiv uppföljning av att alla

beställningar görs i beställningssystemet. Fakturor som inte matchar en beställning får då hanteras särskilt. Integreras beställningssystemet även med avtalsdatabasen möjliggörs en snabbare och enklare uppföljning av inköp utanför avtal.

Enbart detta synliggörande av inköp utanför avtal bedöms medföra en minskning av antalet direktupphandlingar och en större benägenhet att anmäla upphandlingsbehov.

5. *Förbättrad uppföljning*

Trafikförvaltningen har redan en regelbunden uppföljning av leveranskvalitet och att varor och tjänster uppfyller ställda krav särskilt när det gäller de största avtalen för leverans av trafik, fordon och entreprenader. Uppföljningsarbetet och analysen av pågående affärer kommer att ytterligare förstärkas med införandet av ett kategoristyrt arbetssätt som är en faktabaserad och analystung metod. Erfarenhetsåterföringen från pågående affärer är ett mycket viktigt moment i kategoriteamets arbete.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

John Fredlund
Tf. Chef Projekt och upphandling

Justerat Agneta Dreber Ann-Christine Jenvén

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -06- 09
Dnr LS 2016-1406

Yttrande över motion 2016:37 av Tomas Eriksson m fl (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting
SLSO 17-35

Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde beslutade

att avge yttrande till Landstingsstyrelsen i enlighet med bilaga samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Utdragsbestyrkande

Olga Bjerstedt
Olga Bjerstedt

Stockholms läns sjukvårdsområde
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

SLS 2017-05-31 p 17 SLSO 2017 - 35
BESLUTSUNDERLAG
2017-05-17

Yttrande över motion 2016:37 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om ny upphandlingsorganisation i Stockholms läns landsting

Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde har givits möjlighet att yttra sig över ovan rubricerade motion. Yttrandet redovisas i bilaga.

Förslag till beslut

Styrelsen för Stockholms läns landsting föreslås besluta

att avge yttrande till Landstingsstyrelsen i enlighet med bilaga

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Karin Persson
Biträdande förvaltningschef

Yttrande avseende Motion av Tomas Eriksson (MP) m fl. angående ny upphandlingsorganisation i SLL

En utgångspunkt för en varuförsörjningsstrategi är att rätt artikel skickas till rätt beställande enhet samt att artikeln tillhör rätt produktgruppsnivå och att omsättningshastigheten är spårbar. Detta kan dock se olika ut hos olika vårdgivare utifrån hur verksamheten bedrivs.

Samordningsvinster går att finna i nuvarande upphandlingsstruktur samtidigt som man kan behålla den flexibilitet som behövs för att kunna tillfredsställa unika eller nyuppkomna behov och förändrade förutsättningar för vården. En sådan dynamisk och snabb förändring kan vara svårare i en samlad upphandlingsorganisation. Om ett upphandlingsbehov delas av fler nämnder och förvaltningar anmäls behovet till SLL Upphandling som då analyserar det totala behovet. Arbetet med att skapa spetskompetens inom olika kategorier bedrivs redan idag.

Expertgrupper bestående av personal som arbetar i daglig verksamhet med berörda produkter är kritiskt för att en kravspecifikation ska utformas på ett korrekt sätt. En välutformad och riktig kravställning kan medföra betydande kostnadsminskningar och kvalitetshöjningar. SLSO drabbas i likhet med övriga vårdgivare av svårigheterna att sammansätta en expertgrupp. Ett kompensationssystem för att produktionsbortfallet skulle dels motivera verksamheterna att skicka rätt personer och dels nyttja beställarkompetensen som redan finns i organisationen på rätt sätt. SLSO efterfrågar dock även andra metoder för att anordna möten med expertgrupper. Fysiska möten på plats innebär ytterligare produktionsbortfall i form av restid och skulle kunna minskas genom till exempel audiovisuella kommunikationslösningar.

En förbättring som skulle leda till större avtalstrohet är att byta ut det nuvarande inköpssystemet ClockWork. Ett nytt inköpssystem som är användarvänligt och lättöverskådligt skulle detta underlätta för vårdens beställare av produkter avsevärt.

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Yttrande
2017-06-20

Dnr K 2016-4184

Landstingsstyrelsens förvaltning
Registraturen
Box 22550
104 22 STOCKHOLM

Yttrande över motion 2016:37. Landstingsstyrelsens ärende LS 2016–1406

Karolinska Universitetssjukhuset har tillställts en remiss för yttrande enligt rubriken. Remissen gäller en motion från Miljöpartiet som innehåller fem förslag till åtgärder angående ny upphandlingsorganisation inom SLL.

Sjukhusets styrelse lämnar följande yttrande:

Efter ett initiativ från finanslandstingsrådet har landstingsstyrelsen vid sitt sammanträde den 31 januari 2017 beslutat att ge landstingsdirektören i uppdrag att genomföra ett omfattande program för att se över ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting. Som ett led i det arbetet har landstingsdirektören den 1 mars 2017 beslutat starta projektet ”Effektivare inköp och upphandling i Landstinget.” Karolinska Universitetssjukhuset deltar i det projektet. Styrelsen bedömer det därför som tveksamt att parallellt med arbetet i projektet, lämna ett yttrande över en motion i samma fråga då detta enligt styrelsens uppfattning vore att föregripa och möjligen riskera att påverka utformningen av projektresultatet.

Anders Ekblom
Styrelsens ordförande

Exp.av.:

Datum. 21/6-17

Kopia: Registrator